

SA EXAM PAPERS This Paper was downloaded from SAEXAMPAPERS
SA's Leading Past Year

Exam Paper Portal

You have Downloaded, yet Another Great Resource to assist you with your Studies 😊

Thank You for Supporting SA Exam Papers

Your Leading Past Year Exam Paper Resource Portal

Visit us @ www.saexampapers.co.za

**SA EXAM
PAPERS**

SA EXAM PAPERS

Proudly South African

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 12

RELIGIESTUDIES V1

NOVEMBER 2025

NASIENRIGLYNE

PUNTE: 150

Hierdie nasienriglyne bestaan uit 12 bladsye

AFDELING A (VERPLIGTEND)**VRAAG 1**

1.1	1.1.1	C√	(1)
	1.1.2	A√	(1)
	1.1.3	B√	(1)
	1.1.4	C√	(1)
	1.1.5	C√	(1)
	1.1.6	A√	(1)
	1.1.7	D√	(1)
	1.1.8	A√	(1)
	1.1.9	A√	(1)
	1.1.10	A√	(1)
1.2	1.2.1	Politeïsme√	(1)
	1.2.2	Afkoms/Stamboom/Nakomelinge√	(1)
	1.2.3	Joga √	(1)
	1.2.4	Theravada √	(1)
	1.2.5	Panteon/Godedom√	(1)
	1.2.6	Kosmologie √	(1)
1.3	1.3.1	Sudra√ Die ander is Islamitiese konsepte.√ Die ander is die Vyf Pilare van Islam	(2)
	1.3.2	Mikvah√ Die ander is konsepte in Boeddhisme.√	(2)
	1.3.3	Ateïsme√ Die ander het te doen met geloof/oortuigings in 'n God of gode.√	(2)
	1.3.4	iSangoma√ Die ander is name wat na 'n Opperwese verwys. / Die ander is gode√	(2)
	1.3.5	Karma√ Die ander is uit die vier klasse van Hindoeïsme/Die ander is die kaste/klasstelsel volgens Hindoeïsme.√	(2)

LET WEL: Gee die kandidate krediet indien die korrekte woord in plaas van die letter verskak is.

1.4	1.4.1	G√	(1)
	1.4.2	F√	(1)
	1.4.3	D√	(1)
	1.4.4	A√	(1)
	1.4.5	C√	(1)
	1.4.6	B√	(1)

- 1.5 1.5.1 Waar ✓✓ (2)
- 1.5.2 Onwaar✓
- Dogma verwys na 'n stel oortuigings wat as absoluut waar en gevestig beskou word. ✓
  - 'n Leerstelling/Doktrine is 'n stel oortuigings/beginsels. ✓ (2)
- 1.5.3 Onwaar✓
- In Afrika Tradisionele Godsdienste, toe die eerste geslag gesterf het, het hulle geeste by die geesteswêreld waar die Skepper woon, aangesluit / hulle het voorouers en boodskappers van God geword. ✓
  - Die leerstelling/doktrine van die hemel word in die Abrahamitiese godsdienste gevind. ✓ (2)
- 1.5.4 Onwaar✓
- Die hervorming in die kerk is deur Martin Luther, die Duitse priester, begin. ✓
  - Martin Luther King Jnr. was 'n Amerikaanse menseregteaktivis. ✓ (2)
- 1.5.5 Onwaar✓
- Kosjer is dit wat in Judaïsme toelaatbaar is. ✓ (2)
- 1.5.6 Onwaar✓
- Bahá'u'lláh is die stigter van die Bahá'i-geloof. ✓
  - Siddhartha Gautama is die stigter van Boeddhisme. ✓ (2)
- 1.6 1.6.1 Verskille
- Dit beteken kenmerke wat godsdienste of mense onderskei. ✓
  - Dit beteken 'om nie dieselfde te wees nie', 'andersheid' tussen godsdienste. ✓
  - 'n Punt waar godsdienste nie dieselfde is nie. ✓ (2)
- LET WEL: Ander relevante antwoorde moet krediet kry.**
Relevante voorbeelde wat die term illustreer, moet gekrediteer word.
- 1.6.2 Eenheid
- Waar twee of meer godsdienste saambestaan. ✓
  - Harmonie/Ooreenstemming/Eenstemmigheid onder godsdienstige mense. ✓
  - 'n Godsdienstige persoon vind eenheid met God/Opperwese deur gebed. ✓ (2)
- LET WEL: Ander relevante antwoorde moet krediet kry**
Relevante voorbeelde wat die term illustreer, moet gekrediteer word.
- 1.6.3 Onsterflikheid
- Die oortuiging dat mense bedoel is om vir ewig te lewe. ✓
  - Die oortuiging dat die siel van 'n mens na die dood bestaan. ✓
  - 'n Oortuiging dat mense nie geskep is om te sterf nie, maar om vir ewig te leef. ✓ (2)
- LET WEL: Ander relevante antwoorde moet krediet kry**
Relevante voorbeelde wat die term illustreer, moet gekrediteer word

AFDELING B**VRAAG 2**

- 2.1 2.1.1
- Hulle glo dat hulle die nasie is wat deur God uitverkies is.
  - God het Homself en Sy Wet aan die Jode onthul/bekend gemaak.
  - Hulle glo dat die Messias sal kom en die wêreld saam met hulle sal regeer.
- (4)
- LET WEL: Ander relevante antwoorde moet krediet kry.**
- 2.1.2
- Hindoeïsme verkondig dat mense die oorsaak van alle boosheid is.
  - By Hindoeïsme word die siel as ewigdurend en onveranderlik beskou.
  - Hindoeïsme is die enigste godsdiens wat verklaar: 'Jy kan God wees.'
  - Geloof in die siklus van dood en weergeboorte, d.i. reïnkarnasie.
- (4)
- LET WEL: Ander relevante antwoorde moet krediet kry**
- 2.2 2.2.1
- Boeddhisme en Taoïsme glo nie aan die konsep van God(gode) of 'n Opperwese nie.
  - Boeddhisme en Taoïsme glo nie aan lewe ná die dood nie.
  - Hulle is beide godsdienste van die Verre Ooste.
  - Hulle het beide heilige boeke.
- (4)
- LET WEL: Ander relevante antwoorde moet krediet kry**
- 2.2.2
- Hulle glo beide aan die bestaan van 'n Opperwese.
  - Hulle glo beide daar is lewe ná die dood.
  - Hulle glo beide dat ons respek en empatie aan mense moet toon en diegene wat fisies, emosioneel en geestelik behoeftig is, moet help.
- (4)
- LET WEL: Ander relevante antwoorde moet krediet kry.**
- 2.3 2.3.1
- Dit beteken dat die godsdienste wat vergelyk word, eenders genoeg is om 'n regverdigte vergelyking te maak.
  - In 'n godsdienstige konteks het die godsdienste kenmerke wat algemeen is/ooreenkom.
  - Bv. godheid kan in die Christendom en Afrika Tradisionele Godsdiens vergelyk word.
- (4)
- LET WEL: Ander relevante antwoorde moet krediet kry.**
- 2.3.2
- Dit is die nastreef van sosiale geregtigheid in Hervormde Judaïsme.
  - Bv. mans en vroue wat saam bid in die sinagoge sonder afsondering. Daar is geslagsgelykheid.
- (4)
- LET WEL: Ander relevante antwoorde moet krediet kry.**
- 2.3.3
- Dit is 'n storie wat 'n morele/sedelike punt demonstreer.
  - Hierdie stories is ontwerp om geestelike waarhede te onderrig.
  - Bv. Die blinde man en die olifant in Boeddhisme.
- (4)
- LET WEL: Ander relevante antwoorde moet krediet kry.**

- 2.4
- Inkarnasie is die geloof dat God mens geword het.
  - Bv. Jesus Christus is die inkarnasie van God in die Christendom.
  - Opstanding is die handeling van iemand wat uit die dood opstaan/lewendig word.
  - Bv. Jesus is dood en het ná drie dae uit die dood opgestaan. (8)
- 2.5
- Boeddha het geen goddelike eienskappe gehad nie.
  - Hy het slegs die weg na nirvana getoon.
  - Elke persoon is vir sy/haar eie geluk/ongeluk verantwoordelik.
  - Daar is geen ingryping/intervensie (soos vergifnis, goddelike straf) deur 'n Opperwese nie. (6)
- 2.6
- Die studente-stadium**
- Om respek aan die onderwyser te toon.
  - Om toegewyd/pligsgetrou/fluks/hard te studeer.
  - Om nie seks voor die huwelik te hê nie en om nie alkohol, dwelmmiddels of tabak te gebruik nie.
- Die getroude, familie-stadium**
- Om jou huweliksmaat, kinders, bejaarde ouers en siek familieledede te ondersteun.
  - Om geld eerlik te verdien.
  - Om rituele uit te voer en om feeste te vier.
- Die aftrede-stadium**
- Om tyd te bestee om geskrifte te bestudeer.
  - Om te bid en jou kleinkinders op te lei.
- Die opsionele stadium**
- Die toegewyde persoon onttrek uit die samelewing.
  - Gee alle besittings op en swerf.
- LET WEL: Enige TWEE van die bogenoemde moet krediet kry. (8)**

[50]

VRAAG 3

- 3.1 3.1.1
- Dit was om te identifiseer hoe groot die globale apyt vir 'n uitgebreide bespreking van geloof op media-gebied is.
  - Dit was om wêreldwye mediadekking van godsdiens te identifiseer. (2)
- 3.1.2
- Sy bedoel dat dekking van godsdienstige kwessies nie daarin slaag om werklike godsdienstige kwessies aan te pak/te oorbrug nie. In plaas daarvan fokus dit op sensasionalisme.
  - Mediadekking misluk om aandag te gee aan die behoeftes van mense wat tot godsdienstig toegeneent (neig na) is nie. (2)
- 3.1.3
- Daar is 'n groeiende gaping tussen die dekking van godsdiens en die behoeftes van gelowiges.
  - Daar is 'n wêreldwye begeerte na beter dekking, begrip en verteenwoordiging van geloofskwessies in die hoofstroommedia.
  - Wêreldwye digitale nuus is van *clickbait en omstredenheid afhanklik. (6)
- 3.1.4
- Dit verwys na tradisionele vorme van massakommunikasie wat 'n groot gehoor bereik. (2)
- 3.1.5
- Harde stories kry meer belangstelling by die publiek as sagte stories.
  - Die mediabedryf is 'n winsgedrewe besigheid en harde stories is meer winsgewend.
  - Die gebrek aan kennis en vertrouwdheid van joernaliste met onderwerpmateriaal veroorsaak dat hulle kontroversiële/omstrede stories verkies.
  - Daar is beperkte ekonomiese hulpbronne vir joernaliste beskikbaar om godsdienstige kwessies te dek.
  - Joernaliste is bang om godsdiensdekking in 'n sekulêre nuuskantoor 'reg' te kry. (8)
- 3.1.6
- Daar is min redaksionele steun vir verslaggewing oor godsdienstige sake.
  - Hulle moet 'n balans kry tussen die behaag/bevrediging van redakteurs en die behaag/bevrediging van die godsdienstige gemeenskap.
  - Daar word net oor godsdiens verslag gedoen as dit winsgewend is. (6)
- LET WEL: Ander relevante antwoorde moet krediet kry.**

- 3.1.7
- Negatiewe verslaggewing oor godsdiens lei tot paniek of onnodige vrees onder die publiek.
  - Voortdurende blootstelling aan omstrede en skandalige stories kan die mate van angstigheids en depressie in die samelewing verhoog.
  - Negatiewe verslaggewing kan geloof en ingesteldheid/houding teenoor godsdiens beïnvloed.
  - Deur op omstredenheid te fokus, kan die media samelewingsverdelings skep.
  - Godsdiens kan ondersteuning en vertroue deur die samelewing verloor.
  - Voortdurende blootstelling aan skandale of ontstellende nuus kan die samelewing ongevoelig maak en dit kan hulle meer verdraagsaam teenoor skandale maak.
  - Negatiewe verslaggewing oor godsdiens kan 'n pessimistiese of angstige wêreldbeskouing van godsdiens skep.

LET WEL: Ander relevante antwoorde moet krediet kry.

(8)

3.2 VOORDELE

- Wanneer godsdienstige organisasies sosiale media gebruik, help dit die organisasie om 'n groter gehoor te bereik.
- Dit is 'n bekostigbare en doeltreffende bemaking- en promosiestrategie vir die organisasie.
- Die organisasie kan plasinge deur die publiek monitor en ooreenkomstig reageer.

NADELE

- Die organisasie kan te staan kom voor uitdagings soos die verspreiding van waninligting, skending van privaatheid en probleme om geloofwaardigheid te behou.
- Negatiewe publisiteit kan die organisasie se reputasie skaad.
- Dit kan sosiale ontwrigting in godsdienstige gemeenskappe veroorsaak aangesien verskillende menings en perspektiewe teenstrydig kan wees.

LET WEL: Ander relevante antwoorde moet krediet kry.

(8)

3.3

- Dit sal help as 'n godsdiens sterk beleide en prosedures het wat riglyne verskaf oor hoe daar opgetree (gedrag) moet word.
- 'n Woordvoerder moet aangestel word wat kennis van die media het en wat weet hoe om die media te hanteer.
- Lidmate van die godsdiens moet mediaprotokol ken en volg.
- Godsdienste moet konfrontasie vermy en bewus wees dat daar gewoonlik verskillende kante van 'n saak is, 'Joune, myne en die waarheid'.
- 'n Oop en objektiewe benadering is beter as 'n woedende en aanvallende reaksie.
- Godsdienste kan konfronteer waar hulle voel dat hulle te na gekom is.

LET WEL: Ander relevante antwoorde moet krediet kry.

(8)

[50]

VRAAG 4

- 4.1 • Birma (2)
- 4.2 • Hulle het godsdiens uitgebuit om gewildheid te verkry.
 • Die militêre regering wou die saak van Boeddhisme as die enigste godsdiens in Mianmar bevorder.
 • Hulle sou ondersteuning by die Boeddhistiese priesters kry.
 • Boeddhistiese monnike sou hulle invloed gebruik om ondersteuning vir die militêre regering te vergroot.
 • Hulle het die Rohingya as 'n 'gesamentlike vyand' geïnkrimineer en hulleself as kampvegters van Boeddhisme uitgebeeld. (8)
- 4.3 • Dit is die uitdrywing of doodmaak van 'n ras of godsdiensgroep om 'n nuwe gemeenskap te vorm.
 • Dit is 'n stelselmatige verwydering van 'n ras of godsdiensgroep.
 • Dit is om 'n sekere etniese groep burgerskap te ontsê, of die reg tot burgerskap in hulle geboorteland. (4)
- 4.4 • Dit is tot 'n groot mate 'n godsdienstige konflik.
 • Dit is omdat Boeddhisme deur die militêre regering gebruik is om hulle regmatigheid te versterk.
 • Mianmar is 'n Boeddhistiese land met Rohingya-Moslems as 'n minderheidsgroep.
 • Boeddhistiese monnike het teen die Rohingya-mense gedraai en blokkeer humanitêre hulp en doen 'n beroep op sosiale en politieke uitsluiting.
 • 'n Boeddhistiese aktivistegroep wat bestaan uit monnike en leke, stook die geweld op.
 • Die internasionale media stem saam dat die Rohingya as 'n Moslem-minderheid onder godsdienstige vervolging gebuk gaan deur die toedoen van die Boeddhistiese meerderheid.
- OF**
- Godsdien dra in 'n mindere mate by.
 • Dit is ook 'n politieke en etniese konflik.
 • Die regering het teen ander groepe soos Kokang en Panthay gediskrimineer.
 • Die Rohingya was vir generasies geduldig, maar die vervolging het eers met die militêre regering begin.
 • Dit is duidelik omdat die militêre regering Rohingya-burgerskap geweier het.
 • Boeddhisme leer verdraagsaamheid. Die politieke veranderinge het die konflik veroorsaak.
- LET WEL: Ander relevante antwoorde moet krediet kry.** (8)

- 4.5
- Ingryping deur internasionale gemeenskappe is noodsaaklik om menseregte te eerbiedig.
  - Internasionale organisasies kan enige menseregteskendings beter blootlê, waar plaaslike organisasies dalk vergelding van die militêre regering kan vrees.
  - Hierdie konflik het gelei tot die vervolging en ontworteling van minderheids-godsdienstige groepe wat fundamentele menseregte skend. Internasionale ingryping kan help om te verseker dat menseregte beskerm word.
  - Internasionale ingryping kan help om vrede en stabiliteit te bevorder aangesien hierdie konflik verreikende gevolge gehad het, hele streke gedestabiliseer het en toestande vir verdere geweld geskep het.
  - Internasionale gemeenskappe het 'n morele en wetlike plig om in te gryp om die gruweldade te stop.
  - Die internasionale gemeenskap het toegang tot 'n groot aantal hulpbronne om die Rohingya-Moslems te help om hul lewens te herbou.

LET WEL: Ander relevante antwoorde moet krediet kry.

(8)

- 4.6
- Alle faksies (groepe) wat oorlog maak, moet ontwapen word.
  - Hulle moet 'n regering van nasionale eenheid (RNE) stig wat alle groepe van die samelewing moet insluit.
  - Grondwetlike beskerming vir almal.
  - Alle korrupsie en vooroordeel deur regeringsamptenare moet blootgestel en gestraf word.
  - Regsmiddele teen diskriminasie en haatspraak.
  - Die staat moet 'n sekulêre benadering aanneem en alle godsdienste ewe veel beskerm.
  - 'n Forum vir godsdienstige leierskap moet gestig word sodat alle godsdienste met die regering kan kommunikeer.
  - 'n Onafhanklike regstelsel moet gestig word.
  - Stigting van 'n Waarheids en Versoeningskommissie

LET WEL: Ander relevante antwoorde moet krediet kry.

(10)

- 4.7
- **JA**

- Die regering van Mianmar diskrimineer teen minderheidsgroepe in hulle land.
- Daar is menseregteskendings wat gepleeg word wat deur die militêre regering volgehou word.
- Die regering moedig burgerlike onrus in die land aan deur 'n groep te ondersteun wat mense in minderheidsgroepe aanval en doodmaak.
- Die regering het nie daarin geslaag om sommige van hulle burgers te beskerm en te erken nie.
- Meer as 1 miljoen mense is ontwortel as gevolg van diskriminasie en vervolging en die regering het niks gedoen om te help nie.

LET WEL: Ander relevante antwoorde moet krediet kry.

(8)

[50]

VRAAG 5

- 5.1 5.1.1
- Dit beteken dat mense in staat moet wees om verskillende godsdienste en hulle oortuigings as geldig moet aanvaar en verstaan.
  - Dit is die vermoë om geestelike waardes, oortuigings en praktyke, wat anders as jou eie is, te waardeer. (2)
- 5.1.2
- Volgens die uittreksel het moderne menseregte in Europa begin in reaksie op die konflik deur die Protestantse Hervorming en die Katolieke Teenhervorming veroorsaak.
  - Menseregte is aangeneem as 'n grondslag vir vrede, lewe en wette wat konvensionele godsdienste uitgesluit het. (4)
- 5.1.3
- Die Hervorming het tot die vestiging van Protestantisme gelei, 'n nuwe vertakking van die Christendom.
  - Dit het tot verdeling van Westerse Christenskap gelei wat op godsdienstige, politieke en sosiale strukture oor die hele Europa en die wêreld in die algemeen 'n impak gehad het.
  - Die Hervorming het die godsdienstige eenheid van Westerse Christendom beëindig wat tot godsdienstige diversiteit en konflik gelei het.
  - Dit het ook gelei tot die opkoms van sekulêre wêreldbeskouings
- LET WEL: Ander relevante antwoorde moet krediet kry** (4)
- 5.2 **VOORBEELDE:**
- Vryheid van diskriminasie**
- Jy het 'n verantwoordelikheid om hierdie reg vir beide jouself en ander te handhaaf/onderhou.
  - Jy mag nie teen ander op die basis van ras, kleur, geslag, taal of politieke opinie diskrimineer nie.
- Die reg op onderwys/onderrig**
- Jy het die verantwoordelikheid om klasse by te woon.
  - Jy het die verantwoordelikheid om 'n hardwerkende leerder/student te wees wat die werk en studie doen wat vereis word.
- Die reg op 'n huwelik en gesin**
- Jy het die verantwoordelikheid om gesinslewe te ondersteun en te bevorder, veral jou eie.
  - Jy het die verantwoordelikheid om nie op enige wyse op te tree wat tot die opbreek van 'n gesin sal lei nie.
- LET WEL: Ander relevante antwoorde moet krediet kry.** (8)

- 5.3
- Godsdienstige organisasies kan werkwinkels hou om mense oor menseregte bewus te maak.
  - Neem aktief deel aan aktiwiteite wat die skending van menseregte voorkom, bv. xenofobie.
  - Hou intergodsdienstige konferensies om vryheid van aanbidding te bevorder.
  - Beplan en organiseer aktiwiteite wat menseregteskending uitlig, bv. vroue- en kindermishandeling.
  - Vorm forums wat as waghonde in gemeenskappe sal optree om te verseker dat geweld aan die relevante mense gerapporteer word.
  - Werk saam met die media om menseregte te bevorder.
  - Veroordeel dade van haatspraak, geweld en diskriminasie in die naam van godsdiens in die openbaar.
  - Maak plekke van aanbidding toeganklik en verwelkomend vir almal.
  - Daag tradisies uit wat menseregte skend, soos kinderhuwelike, vroulike genitale verminking of kaste-gebaseerde diskriminasie.

LET WEL: Ander relevante antwoorde moet krediet kry.

(10)

5.4 5.4.1 **Voorbeeld 1: Christenskap**

- 'Jy moet die Here jou God liefhê met jou hele hart, met jou hele siel en met jou hele verstand.'
- Hierdie lering dien as die kernbeginsel om 'n regverdigte lewe te lei, wat liefde vir beide God en ander prioritiseer.
- 'Jy moet jou naaste liefhê soos jouself'.
- Dit is opgesom as die Goue Reël met die klem op vergifnis en diens aan ander.

Voorbeeld 2: Afrika Tradisionele Godsdiens

- 'Die voorouers is die bewaarders van goedheid en moraliteit.'
- Mense moet streef na goeie handeling, met sterk klem op gemeenskapsharmonie.
- 'Umuntu ngumuntu ngabantu.'
- Hierdie lering lê klem op eenheid en onderlinge verbondenheid van mense in die gemeenskap en moedig harmonie en respek onder mekaar aan.

LET WEL: Ander relevante antwoorde moet krediet kry.

(8)

5.4.2 **Voorbeeld 1: Boeddhisme**

- Boeddhisme onderrig die Agtvoudige Weg om Nirwana te bekom.
- Die Agtvoudige Weg moedig almal aan om vir geestelike vervulling te werk, ongeag die spesifieke godsdiens. Dit is godsdiensvryheid in praktyk.
- Boeddhisme verwerp nie ander godsdienste nie.
- Dit beteken dat onder alle godsdienste in die wêreld daar klein verskille in hulle onderskeie leringe en praktyke is, dus word godsdiensvryheid bevorder.

Voorbeeld 2: Islam'

- Laat hy wat wil glo, so doen en laat hy wat nie wil glo nie, so doen.'
- Dit moedig burgers aan om die reg op vryheid van denke en uitdrukking uit te oefen.
- Die Koran sê: 'Daar is geen dwang in godsdiens nie.'
- Mense het vryheid van oortuiging omdat dit onmoontlik is om mense te dwing om in iets te glo.

LET WEL: Ander relevante antwoorde moet krediet kry.

(8)

- 5.5
- Die doel van die Heilige Kantoer was om te probeer om Katolieke oortuigings en praktyke suiwer te hou deur mense wat nie 'n ortodokse weg gevolg het nie, te vervolg.
  - Die hof is deels gestig om te verseker dat bekeerlinge tot Katolisisme uit Judaïsme en Islam werklik so was.
  - Indien daar 'n vermoede was dat 'n persoon nie werklik 'n Katoliek is nie, is hulle deur die Spaanse Inkwisisie verhoor.

(6)

[50]

TOTAAL AFDELING B: 100
GROOTTOTAAL: 150